

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI DVODISCIPLINARNI ŠTUDIJSKI PROGRAM
JUŽNOSLOVANSKI ŠTUDIJI

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Drugostopenjski magistrski študijski program *Južnoslovanski študiji*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 2 leti.

1.3 Število ECTS

Študijski program, ki je dvodisciplinarni, je ovrednoten s 60 ECTS.

1.4 Strokovni naslov diplomanta

Po uspešno opravljenih študijskih obveznostih pridobi diplomantka oz. diplomant drugostopenjskega dvodisciplinarnega študijskega programa *Južnoslovanski študiji* strokovni naslov: *magistrica južne slavistike* in ... oz. *magister južne slavistike* in ..., pri čemer je polni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline (ustrezna okrajšava za naziv je mag. jsla. in ...).

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN SPLOŠNE KOMPETENCE, KI SE DOBIJO S PROGRAMOM

Temeljni cilj študijskega programa je, da diplomantke in diplomanti pridobijo kompetence za znanstveno-raziskovalno in strokovno delo na področju kulture in diplomacije (prevajalec, urednik, lektor, samostojni referent, strokovni in poslovni tajnik, turistični delavec ...), gospodarstva (zunanja, trgovina) in javne uprave oz. za opravljanje poklicev, ki predvidevajo na ustreznem področju široko razgledane strokovnjake.

Splošne kompetence, ki jih pridobijo diplomantke in diplomanti drugostopenjskega študijskega programa *Južnoslovanski študiji* so:

- sposobnost analitičnega, sintetičnega, logičnega in kritičnega razmišljanja;
- sposobnost kritičnega branja, vrednotenja in interpretacije raznovrstnih besedil;
- sposobnost strokovnega in koherentnega izražanja v ustni in pisni obliki;
- sposobnost izvajanja raziskav in inovativne uporabe znanstvenih metod;
- sposobnost samostojnega zbiranja in obdelave gradiva;
- poznavanje in ustrezna uporaba znanstvenega aparata;
- pripravljenost za stalno izpopolnjevanje in nadgrajevanje znanja;
- zmožnost za prenašanje znanja v prakso;
- poznavanje sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije;
- pripravljenost za sodelovanje v raziskovalnih projektih;
- sposobnost etične refleksije in zavezanost profesionalni etiki;
- sposobnost delovanja v večjezikovnem in večkulturnem okolju.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V dvodisciplinarni drugostopenjski univerzitetni študijski program *Južnoslovanski študiji* se lahko vpiše, kdor je končal:

1. prvostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program *Južnoslovanski študiji*;
2. prvostopenjski univerzitetni študijski program istih disciplin (kroatistika, srbistika, makedonistika ipd.), vrednoten s 180 KT;
3. prvostopenjski univerzitetni študijski program istih disciplin (kroatistika, srbistika, makedonistika ipd.), vrednoten z 240 KT, pri čemer se lahko kandidatu glede na opravljene obveznosti prvostopenjskega študija prizna do 60 KT;
4. katerikoli drug prvostopenjski univerzitetni študijski program z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT;
5. nebolonjski univerzitetni dodiplomski študijski program *Hrvaški, srbski in makedonski jezik s književnostmi*, pri čemer se kandidatom v skladu z 49. členom ZviS-D priznajo naslednje opravljene obveznosti:

Južnoslovanski študiji – Prevajalska smer: Hrvaški in srbski jezik (3 KT), Sodobna hrvaška in srbska književnost (3 KT), Sodobna makedonska književnost (3 KT), Bolgarski jezik (3 KT), Prevajanje neumetnostnih besedil (3 KT), Mediji in prevajanje (3 KT) = skupaj 18 KT;
Južnoslovanski študiji – Kulturološka smer: Hrvaški in srbski jezik (3 KT), Sodobna hrvaška in srbska književnost (3 KT), Sodobna makedonska književnost (3 KT), Bolgarski jezik (3 KT), Ustno slovstvo (3 KT), Slovenska književnost (3 KT) = skupaj 18 KT;

6. katerikoli visokošolski strokovni študijski program po starem programu, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT.

Kandidatka oz. kandidat lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem dodatnih obveznosti oz. diferencialnih izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje. Obveznosti določita oba oddelka, ki izvajata program. Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

V skladu s členom 38.b ZviS in s 121. členom statuta Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščen oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s 77. oz. 47. členom Statuta UL.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- povprečna ocena pri študiju prve stopnje: 75 %,
- ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge: 25 %.

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Pred vpisom pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali delno ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom, se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov programa. Študentke oz. študentje izkažejo predhodno pridobljena znanja s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vložene dela študenta. O priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti ali zmožnosti odloča Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o priznavanju znanj in spretnosti,

pridobljenih pred vpisom v program, ki ga je skupaj z obrazcem sprejel Senat Univerze v Ljubljani 29. 5. 2007, druge določbe Statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje iz prvega v drugi letnik drugostopenjskega dvodisciplinarnega študijskega programa *Južnoslovanski študiji* mora študentka oz. študent opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT (54 od 60 KT), predpisanih s predmetnikom.

V primeru izjemnih okoliščin, določenih v 153. členu Statuta UL, se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študentka oz. študent, ki ni opravila oz. opravil vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih z obema študijskima programoma dvodisciplinarnega študija, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik).

5.3 Pogoji za podaljševanje statusa študenta

Pogoji za podaljševanje statusa študenta so določeni z 238. členom, pogoji za mirovanje statusa študenta pa z 240. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Študentkam in študentom glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, študenti tutorji, učitelji tutorji ter drugi sodelavci ustreznih oddelkov v okviru govorilnih ur.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani FF: http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/Glavna_stran.htm.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov je glede vseh vprašanj študija omogočeno na rafni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete (http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/Glavna_stran.htm).

Urniki govorilnih ur posameznih profesorjev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani <http://www.slavistika.net/>, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte.

Študenti lahko vprašanja, vezana na študij, posredujejo tudi preko južnoslavističnega foruma (<http://www.slavistika.net/>).

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študentka oz. študent uspešno opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem

obsegu 60 KT. Ker gre za dvodisciplinarni študijski program, mora študentka oz. študent za dokončanje študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se ustni in pisni izpiti, kolokviji, seminarske naloge, sodelovanje na seminarjih in domače naloge.

Ocenjevalna lestvica je od 6 do 10 (pozitivno) oz. od 1 do 5 (negativno), in sicer:

- 10 - odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami,
 9 - prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami,
 8 - prav dobro: solidni rezultati,
 7 - dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami,
 6 - zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem,
 5 in manj - nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem.

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Legenda:

P – predavanja

S – seminarji

V – vaje

DO – druge oblike kontaktnih ur

SDŠ – samostojno delo študenta

KT – kreditne točke (ECTS)

Drugostopenjski dvodisciplinarni študijski program **JUŽNOSLOVANSKI ŠTUDIJI, Prevajalska smer**

1. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Južnoslovanski jeziki 1	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, Doc. dr. Namita Subiotto	30	30			120	180	6
Slovenski jezik za prevajalce	Izr. prof. dr. Vojko Gorjanc	30		30		120	180	6
Specialna področja prevajanja 1 *	različni	30				60	90	3
SKUPAJ		90	30	30		300	450	15

IZBIRNI PREDMETI 1. semester PREVAJALSKA SMER (študent med ponujenimi predmeti izbere enega)								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Specialna področja prevajanja 1 *								
Terminologija	Izr. prof. dr. Špela Vintar	30				60	90	3
Leksikologija	Doc. dr. Primož Jurko	30				60	90	3
Semantika	Doc. dr. Primož Jurko	30				60	90	3

2. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Sodobne južnoslovanske	Doc. dr. Đurđa Strsoglavac, Doc. dr.	30	30			120	180	6

Magistrski seminar in magistrsko delo	različni		30			420	450	6
SKUPAJ			30			420	450	6

1. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Južnoslovanski jeziki 1 (Hrvaški in srbski jezik ter Makedonski jezik)	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, Doc. dr. Namita Subiotto	30	30			120	180	6
Pregled kulturne zgodovine južnih Slovanov	Red. prof. dr. Vladimir Osolnik	30				60	90	3
Izbirni strokovni predmet 1 *	različni	60				120	180	6
SKUPAJ		120	30			300	450	15

IZBIRNI PREDMETI 1. semester KULTUROLOŠKA SMER (študent med ponujenimi predmeti izbere dva)								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Izbirni strokovni predmet 1 *								
Interkulturalna komunikacija	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži	30				60	90	3
Cerkvena slovanščina – Južnoslovanske redakcije	Doc. dr. Vanda Babič	30				60	90	3
Pravorečna in pravopisna norma slovenskega jezika	Doc. dr. Hotimir Tivadar	30				60	90	3
Metodologija medkulturnih raziskav	Red. prof. dr. Jana Rošker	30				60	90	3

2. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Sodobne južnoslovanske književnosti	Doc. dr. Đurđa Strsoglavec, Doc. dr. Namita Subiotto	30	30			120	180	6
Južnoslovanski jeziki 2	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži			30		60	90	3
Jezik in družba	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, lekt. dr. Tatjana Balažic Bulc	15	15			60	90	3
Izbirni strokovni predmet 2 *	različni	15	15			60	90	3

SKUPAJ	60	60	30		300	450	15
---------------	-----------	-----------	-----------	--	------------	------------	-----------

IZBIRNI PREDMETI 2. semester KULTUROLOŠKA SMER (študent med ponujenimi predmeti izbere enega)								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Izbirni strokovni predmet 2 *								
Ustno slovstvo	Red. prof. dr. Vladimir Osolnik	15	15			60	90	3
Južnoslovanski medkulturni odnosi 1	Red. prof. dr. Vladimir Osolnik	15	15			60	90	3
Slovenska književnost	Doc. dr. Aleksander Bjelčevič, doc. dr. Urška Perenič	15	15			60	90	3

3. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Metode znanstveno-raziskovalnega dela (študent izbere Jezikoslovje ali Književnost)	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, lekt. dr. Tatjana Balažič Bulc, Doc. dr. Đurđa Strsoglavec	15	15			60	90	3
Književnost v medkulturnem položaju	Doc. dr. Đurđa Strsoglavec	15	15			60	90	3
Izbirni strokovni predmet 3 *	različni	30	30			120	180	6
Izbirni predmet	različni	10	20			60	90	3
SKUPAJ		70	80			300	450	15

IZBIRNI PREDMETI 3. semester KULTUROLOŠKA SMER (študent med ponujenimi predmeti izbere dva)								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Izbirni strokovni predmet 3*								
Južnoslovanski medkulturni odnosi 2	Red. prof. dr. Vladimir Osolnik	15	15			60	90	3
Urbana kultura	Red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži	15	15			60	90	3
Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov	Doc. dr. Nikolaj Jež	15	15			60	90	3
Pregled najstarejših (cerkveno)slovanskih besedil	Doc. dr. Vanda Babič	15	15			60	90	3
Izbirni predmet: Zunanji	različni	10	20			60	90	3

izbirni predmet								
Izbirni predmet: Južnoslovanske družbe in kulture	različni	10			20	60	90	3

4. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Magistrski seminar in magistrsko delo	različni		30			420	450	15
SKUPAJ			30			420	450	15

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Študijski program predvideva strokovne izbirne predmete, nabor katerih je določen s študijskim programom, in splošne izbirne predmete, ki jih študenti poljubno izbirajo.

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje pedagoške in raziskovalne dejavnosti sodeluje z velikim številom tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, Ceepus in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

OBVEZNI PREDMETI obeh smeri

JUŽNOSLOVANSKI JEZIKI 1

(6 KT)

Hrvaški in srbski jezik: Spoznavanje teoretičnih izhodišč sodobnih jezikoslovnih smeri, kot so besediloslovje in besedilna analiza, analiza diskurza, analiza žanra, korpusno jezikoslovje, sodobna kontrastivna analiza, in njihova uporabnost v praksi.

Makedonski jezik: Stil in stilistika. Stilske figure. Jezikovna sredstva s stilističnega aspekta: leksika (turcizmi in druga leksika tujega porekla, nestandardna leksika, frazeološki izrazi), fonostilistična sredstva, slovnična izrazna sredstva (kategorija določnosti, kategorija pripovednosti), ekspresivnost in stilna zaznamovanost v skladnji. Analiza jezika in stila izbranih umetnostnih besedil: izluščanje stilno zaznamovanih enot iz določenega besedila, prepoznavanje oblik, v katerih se stilno zaznamovane enote pojavljajo, pojasnjevanje njihovega pomena in ocenitev ekspresivnosti po posameznih gramatičnih kategorijah.

JUŽNOSLOVANSKI JEZIKI 2

(3 KT)

Bolgarski jezik: Sporazumevanje o dani temi (opis, pripovedovanje, povzemanje besedil s parafraziranjem) na srednji ravni; branje zahtevnejših neumetnostnih in književnih besedil iz 20. stoletja; tvorjenje ustnih/pisnih besedil v bolgarščini; spoznavanje novega besedja in prevajanje enostavnejših besedil; oblike preteklih glagolskih časov (perfekt, pluskvamperfekt) in oblike prihodnjiških glagolskih časov (prihodnjik v preteklosti, predvaritelni prihodnjik, predvaritelni prihodnjik v preteklosti) in njihova raba.

SODOBNE JUŽNOSLOVANSKE KNJIŽEVNOSTI

(6 KT)

Sodobna hrvaška in srbska književnost: Spoznavanje reprezentativnih pesniških in proznih besedil iz sodobne hrvaške in srbske književnosti, seznanjanje z novimi literarnimi modeli in praksami ter vrednotenji literarnih korpusov. Spoznavanje reprezentativnih pesniških besedil iz sodobne hrvaške in srbske književnosti, seznanjanje z novimi branji, interpretacijami in vrednotenji literarnih korpusov. Modernistični pesniški diskurzi v hrvaški in srbski književnosti (D. Tadijanović, N. Šop, A. Šoljan, I. Slamnig, M. Pavlović, V. Popa, D. Maksimović, M. Antić, S. Raičković, M. Dizdar). Literarne uresničitve in ideje v hrvaški in srbski prozi v 70. in 80. letih 20. stol.; odmik od kanoniziranega načina pisanja in branja oziroma obzorja pričakovanja; prepletanje različnih postopkov, destrukcija linearne naracije (in branja; M. Pavić), kršenje žanrskih konvencij. Pluralizem stilov, literarnih modelov in konceptov, (dokončna) odprava hierarhije žanrov.

Sodobna makedonska književnost: Pri predavanjih in seminarju bodo obravnavana nekatera od navedenih poglavij iz sodobne makedonske književnosti: Makedonski pesniški diskurz od K. Racina do postmoderne generacije: 1. ekspresionistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (K. Racin – interpretacija in stilna analiza izbranih besedil); simbolistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (B. Koneski, A. Šopov, G. Todorovski, M. Matevski, R. Pavlovski, B. Gjuzel, M. Rendžov); nadrealistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (V. Urošević, P. M. Andreevski, J. Koteski, M. Matevski, S. Janevski); 2. Makedonska drama: modernizem sodobne makedonske drame (K. Čašule, T. Arsovski, G. Stefanovski, J. Plevneš); postmoderna drama, najnovejše tendence v sodobni makedonski drami (G. Stefanovski, D. Dukovski); 3. Makedonska fantastična kratka proza (S. Janevski, V. Urošević, M. Madžunkov, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, D. Duracovski, Z. Kovačevski, V. Andonovski, A. Prokopiev); 4. Razvoj makedonskega romana (S. Janevski, S. Popov, T. Georgievski, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, V. Andonovski, D. Duracovski).

METODE ZNANSTVENO-RAZISKOVALNEGA DELA

(3 KT)

Študent izbere Jezikoslovje ali Književnost.

Jezikoslovje: Znanost in raziskovanje. Akademski diskurz in besedilni žanri. Različne besedilne strukture (splošno–specifično, problem–rešitev, komentiranje podatkov, povzemanje, izražanje kritičnega mnenja). Predstavitev različnih vrst raziskav: jezikoslovne, besedilne, sociolingvistične, korpusne ipd. Predstavitev različnih raziskovalnih metod: eksperimentalne, neeksperimentalne; kvantitativne, kvalitativne. Priprava in izvedba ankete: vprašalnik (oblikovanje vprašanj glede na namen raziskave), določitev vzorca, obdelava in interpretacija rezultatov. Delo s korpusi. Osnove kvantitativnih metod: vzorci, osnovni statistični izračuni. Izdelava znanstvenega besedila: izbira teme, priprava dsipozicije, zbiranje gradiva in izbor relevantne literaure, zasnova in izvedba raziskave, empirična analiza, oblikovanje besedila. Pregledovanje besedila pred oddajo (ustrezno tehnično urejeno, lektorirano besedilo brez zatipkanih napak). Priprava predstavitve. Jezikoslovne metode v kulturoloških raziskavah in prevajalstvu.

Književnost: Predstavitev posameznih faz znanstvenega dela, od osnutka do končnega izdelka, metod in tehnik analize in uvajanje študentov v znanstveno delo, ki se zahteva pri pisanju magistrske naloge. Različne besedilne strukture (splošno-specifično, problem-rešitev, komentar, povzemanje, izražanje kritičnega mnenja). Raziskovalne metode: eksperimentalne, neeksperimentalne; kvantitativne, kvalitativne; raziskovalni načrt.

MAGISTRSKI SEMINAR IN MAGISTRSKO DELO

(15 KT)

Hrvaški in srbski jezik
Hrvaška in srbska književnost
Makedonski jezik
Makedonska književnost

Med ponujenimi vsebinami študentka oz. študent izbere eno. Teme so kasneje na seminarju natančneje prediskutirane. Predstavljen je tudi osnovni metodološki aparat za izdelavo magistrske naloge. Večina kontaktnih ur je namenjena izdelavi in predstavitvi magistrskih nalog študentov ter diskusiji po predstavitvi v seminarju, vključene so tudi individualne konzultacije.

IZBIRNI PREDMETI obe smeri

JUŽNOSLOVANSKE DRUŽBE IN KULTURE

(3 KT)

Predmet je vsebinsko sestavljen iz dveh delov:

1. Teoretično spoznavanje južnoslovenskega prostora: geografske, politične, zgodovinske in kulturne raznolikosti; oblikovanje skupnega južnoslovenskega kulturnega prostora; spoznavanje kompleksnosti pojma družba in kultura.
2. Delo na terenu/projektno delo: interdisciplinarno preučevanje jezikoslovnih, literarnih, kulturoloških in širših družbenih pojavov na terenu ali v projektne delu; spoznavanje jezikovnih in kulturnih razlik v določenem prostoru in času.

OBVEZNI PREDMETI prevajalska smer

SLOVENSKI JEZIK ZA PREVAJALCE

(6 KT)

Predmet študente seznanja s položajem in organiziranostjo slovenistike, v ta okvir pa je umeščeno področje jezikovnega opisovanja in predpisovanja. Vzpostavljeno je jasno razmerje med jezikovnim opisovanjem kot delovanjem jezikoslovja ter predpisovanjem kot nejezikoslovno dejavnostjo. Predstavljena je pluralnost metodoloških pristopov v jezikoslovju in njihova (navidezna) nepluranost v slovenističnem jezikoslovju. Študentje pri predmetu spoznajo temeljne jezikovne priročnike, tako klasične kot tiste, ki jih prinašajo novi mediji, jih kritično vrednotijo, še posebej z vidika prevajalskega dela.

PREVAJALSKA ORODJA

(3 KT)

Predmet se vsebinsko deli na tri sklope:

Elektronski podatkovni viri

delo z elektronskimi slovarji (DZS Knjižna polica, tuji enojezični slovarji), tezavri in slovarji kolokacij, enciklopedije in leksikoni na CD-ROMu, slovarji in terminološke zbirke na internetu, korpusi na internetu

Internet kot vir informacij in medij za komunikacijo

zgodovina interneta, delovanje interneta, svetovni splet in iskanje informacij, raba iskalnih orodij in spletnih imenikov, osnove jezika HTML, izdelava spletne strani, protokol FTP

Programska orodja za prevajanje

programi s pomnilnikom prevodov (TRADOS Translator's Workbench, ATRIL DejaVu), programi za urejanje terminoloških baz (TRADOS MultiTerm), programi za vzporejanje besedil, strojno prevajanje.

PREVAJANJE NEUMETNOSTNIH BESEDIL

(3 KT)

Prevajanje iz hrvaščine, srbščine in makedonščine v slovenščino in obratno. Seznanitev s prevajalskimi priročniki: enojezični in večjezični slovarji, slovnice. Sodobni elektronski viri pri prevajanju – elektronski slovarji, korpusi, terminološke podatkovne zbirke, pomnilniki prevodov ipd. Prevodi besedil različnih funkcijskih zvrsti; poskus prevodov tudi različnih sociolektov. Komentar

prevodov po jezikovnih ravninah s poudarkom na skladnji in kohezivno-koherentnih razmerjih v besedilu. Sistematiziranje tistih posebnosti, ki prevajalcu povzročajo največ težav. Spoznavanje prevajalskega dela v realnem prevajalskem okolju.

TEORIJA PREVAJANJA

(3 KT)

Slušatelji se seznanijo s področjem delovanja teorije prevajanja, z njeno strukturo in osnovno terminologijo. Seznanijo se z mejniki v zgodovini teorije prevajanja, in sicer prek Cicera, Hieronima, Martina Lutra, Friedricha Schleiermacherja, Romana Jakobsona, Walterja Benjamina, Jacquesa Derridaja do Eugenea Nide in Lawrencea Venutija.

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI prevajalska smer

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 1: TERMINOLOGIJA

(3 KT)

Osnove terminološke vede. Termin – leksem. Termin - pojem. Zgodovina terminološke vede. Pojemovni sistemi, razmerja med pojmi, oblikovanje definicij. Terminotvorje, prevzemanje, terminologizacija. Terminografija. Vrste terminografskih priročnikov. Računalniške metode v terminografiji, korpusno podprta terminografija, programi za izdelavo terminoloških baz. Standardizacija, standardi za zapis podatkov XML in MTX. Terminološka analiza strokovnih besedil s prevajalskega vidika.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 1: LEKSIKOLOGIJA

(3 KT)

Obravnavane vsebine: Osnovne lastnosti besedišča. Heterogenost leksikalnega pomena in druge pomenske lastnosti leksikalnih enot. Slovnčni in leksikalni pomen. Paradigmatični odnosi v leksiki. Semantična polja. Pisano in govorno besedišče. Vloga sobesedila. Prikaz osnov slovensko-x (tuj jezik) protistavne analize besedja.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 1: SEMANTIKA

(3 KT)

Uvod in osnovna terminologija. Pomenski odnosi (paradigmatika). Sintagmatski odnosi. Analiza na pomenske sestavine. Semantika prototipov. Kompleksnost besednega pomena. Kontekst. Dvoumnost. Predikat, poved, propozicija. Pomenski postulati. Udeleženske vloge. Medosebni pomen (govorna dejanja, zlasti ilokucija). Semantika, leksikologija in leksikografija. "Pojmovni" jezikovni priročniki: problem principa pomenskih odnosov in/ali semantičnih polj.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 2: PREVAJANJE UMETNOSTNIH BESEDIL

(3 KT)

Prevajanje iz hrvaščine, srbsščine in makedonščine v slovenščino in obratno. Uvajanje v praktično rabo prevajalskih znanj na področju prenašanja umetnostnih vsebin ter prevajanja metaliterarnih in metakulturnih prvin iz izhodiščnega besedila. Poglobljanje znanja o možnostih ustreznih prevajalskih rešitev v sekundarni literaturi. Oblikovanje lastne dokumentacije. Kritično presojanje možnih prevodnih rešitev glede na funkcijo in namen prevedenega besedila oz. njegovega statusa v ciljnem literarnem sistemu. Spoznavanje prevajalskega dela v realnem prevajalskem okolju.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 2: STROKOVNA IN ZNANSTVENA BESEDILA

(3 KT)

Uvajanje v praktično rabo prevajalskih znanj na specializiranem področju strokovnih in znanstvenih besedil. Poglobljanje znanja o možnostih iskanja ustrezne terminologije v sekundarni literaturi in pri ustreznih strokovnih institucijah ali strokovnjakih. Oblikovanje lastne dokumentacije. Kritično presojanje možnih prevodnih rešitev glede na funkcijo in namen prevedenega besedila oz. njegov status v ciljnem sistemu. Spoznavanje prevajalskega dela v realnem prevajalskem okolju.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 2: PRAVNA IN ZAKONODAJNA BESEDILA

(3 KT)

Uvajanje v praktično rabo prevajalskih znanj na specializiranem področju pravnih in zakonodajnih besedil. Poglobljanje znanja o možnostih iskanja ustrezne terminologije v sekundarni literaturi in pri ustreznih strokovnih institucijah ali strokovnjakih. Oblikovanje lastne dokumentacije. Kritično presojanje možnih prevodnih rešitev glede na funkcijo in namen prevedenega besedila. Spoznavanje prevajalskega dela v realnem prevajalskem okolju.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA 2: MEDIJI IN PREVAJANJE

(3 KT)

Medijski diskurz. Tradicionalni in novi mediji. Govorjeni in pisni diskurz. Prevajanje različnih novinarskih govornih in pisnih besedilnih žanrov. Podnaslovno prevajanje: funkcije, značilnosti in posebnosti. Prevajanje promocijskih besedil: prevajanje dvoumnih besednih zvez, metaforičnih pomenov in idiomatskih izrazov ter obravnava kulturnih razlik. Spoznavanje prevajalskega dela v realnem prevajalskem okolju.

OBVEZNI PREDMETI kulturološka smer

PREGLED KULTURNE ZGODOVINE JUŽNIH SLOVANOV

(3 KT)

Pregled in predstavitev značaja južnoslovanskih kultur izhaja iz treh tipoloških vidikov: 1. iz njihove utemeljenosti v izvorni kulturi, pisavi in izročilu; 2. iz utemeljenosti v prevzetih dosežkih antičnih kultur in zgodnjega krščanstva ter 3. iz njihove vloge posredovanja kulturnih in civilizacijskih dosežkov z vzhoda na zahod in z juga na sever Evrope. Posebna pozornost je namenjena opisu skupnih osnov slovanskih in južnoslovanskih kultur (pisava, jezik, književnost, cerkev), od dejavnosti blagovestnikov Cirila in Metoda (9. stol.) do oblikovanja nacionalnih književnosti in s tem kultur (2. pol. 19. stol.).

V celovitem pregledu kulturnozgodovinskih procesov so v ospredju naslednje teme: južnoslovanske srednjeveške državne tvorbe in njihovi kulturni dosežki; duhovne in posvetne delitve, vojne in preseljevanja na južnoslovanskih tleh kot spodbuda in ovira kulturnemu delovanju; spomeniki pismenstva in prevodna ter izvorna srednjeveška književnost; lirika, epika in dramatika ter prispevek v motivno, žanrsko in stilistično zakladnico književnosti; vloga mostu med antično kulturo in zgodnjim krščanstvom ter zahodnim krščanstvom in zahodnimi kulturami; kultura v času t.i. renesanse in baroka; razsvetljenstvo, romantika in realizem. Nastajanje nacionalnih kultur in nacionalnih gibanj ter njihove državne tvorbe.

JEZIK IN DRUŽBA

(3 KT)

Jezik v družbi. Jezik kot državotvorni simbol. Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje. Knjižni in standardni jezik. Proces standardizacije. Eno- in večjezične skupnosti: izbor jezika, diglosija, dvojezičnost. Jezik v večjezikovnih družbah. Prestižnost v jeziku. Spreminjanje jezika. Jezik in

komunikacijske navade. Regionalna in socialna stratifikacija jezika. Etnična in nacionalna identiteta. Družbene manjšine. Identiteta spolov. Stereotipi in sovražni diskurz. Povezovanje teoretičnega znanja s prakso.

KNJIŽEVNOST V MEDKULTURNEM POLOŽAJU

(3 KT)

Uvajanje v praktično rabo kulturoloških in prevajalskih znanj na področju medkulturnega prenašanja umetnostnih vsebin in kulturnih specifik ter metakulturnih in metaliterarnih prvin. Poglobljanje znanja o možnostih ustreznih rešitev medkulturnega posredovanja v sekundarni literaturi. Oblikovanje lastne dokumentacije. Kritično presojanje možnih rešitev medkulturnega posredovanja glede na funkcijo in namen literarnega besedila v izhodiščni in ciljni kulturi. Prenos teoretičnega znanja v prakso.

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI kulturološka smer

INTERKULTURNA KOMUNIKACIJA

(3 KT)

Podobnosti in razlike v terminologiji: interkulturalizem, multikulturalizem, plurikultuiralizem, transkulturalizem. Interkulturalna komunikacijska kompetenca (IKK): pomen kulturnega konteksta v komunikaciji ter kulturne raznolikosti v komunikaciji. Verbalna in neverbalna IKK. Modeli IK. Lastnosti IK. Različni pristopi interkulturalno kompetentnega človeka: njegove kognitivne, emocijske in vedenjske lastnosti. Strategije poučevanja, ki omogočajo razvijanje komunikacijskih in interkulturalnih kompetenc pri učencih. Povezovanje teoretičnega znanja s prakso.

CERKVENA SLOVANŠČINA – JUŽNOSLOVANSKE REDAKCIJE

(3 KT)

Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine. Zgodovinske danosti nastanka redakcij. Fonetične in morfološke značilnosti južnoslovanskih redakcij cerkvene slovanščine. Češka-moravska redakcija cerkvene slovanščine in njene značilnosti. Vpliv hrvaške redakcije na ponovno obuditev češke redakcije v 14. stol.

Praktični del: Zakonitosti slovanskih črkopisov na južnoslovanskem področju v okviru posameznih redakcij. Vpliv vzhodoslovanske pravopisne norme na hrvaško redakcijo.

Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvoju v sodobne južnoslovanske jezike.

PRAVOREČNA IN PRAVOPIŠNA NORMA SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

(3 KT)

Opredelitev temeljnih prvin, ki vplivajo na tričlenskost knjižnojezikovne norme z upoštevanjem razločevalnosti norme govorjene besede glede na pisno. Spoznavanje in kritično vrednotenje razmerij med temi prvinami pri uzakonjanju (kodificiranju) norme knjižnega jezika. Normativne prvine pisnega in govorjenega knjižnega izraza – poskus opredelitve glede na knjižnojezikovno tričlenskost. Mesto norme knjižnega jezika v opredelitvi pojma jezikovna kultura.

METODOLOGIJA MEDKULTURNIH RAZISKAV

(3 KT)

Osnovo predmeta predstavlja teoretski del, v katerem se študentom in študentkam na predavanjih posredujejo osnove splošne metodologije, metodike in teorije znanosti s poudarkom na specifični problematiki medkulturnih študij.

USTNO SLOVSTVO

(3 KT)

Ustno slovstvo kot eden temeljev nacionalnih književnosti. Slovanski deseterec; slovanska antiteza. Teoretične obravnave ustnega slovstva. Motivi in oblike ljudskih umotvorov. Lirika, epika in nastavki dramatike. Ljudski pevci; zbiratelji ustnega izročila. Natisi; odmevi v literarni vedi doma in na tujem. Vrednote ustnega izročila v južnoslovanskem prostoru kot vir številnih jezikovnih, literarnih in drugih znanstvenih obravnav. Konstitutivna vloga ustnega slovstva v pisni književnosti.

JUŽNOSLOVANSKI MEDKULTURNI ODNOSI 1

(3 KT)

Predmet s kulturološkega vidika podaja vednost o zgodovinskem, kulturnem in literarnem dogajanju med južnimi Slovani od 4. do 15. stol. ter osvetljuje njihove medsebojne odnose in vplive. Osredotoča se na jezike, pisave in nastajajočo književnost, umetnost in kulturo južnih Slovanov na celotnem poselitvenem prostoru ter na razmerja do drugih Slovanov, klasične antične kulture, krščanstva in mediteranskih kulturnih tokov. Pregled in predstavitev značaja južnoslovanskih kultur izhaja iz tipoloških vidikov njihove utemeljenosti:

1. v lastnem kulturnem izročilu;
2. v dosežkih antičnih kultur in zgodnjega krščanstva;
3. iz njihove vloge posredovanja kulturnih dosežkov z Vzhoda na Zahod Evrope.

Predmet strnjeno predstavlja naslednje dosežke:

pisava, jezik, književnost, cerkev; samostanske dejavnosti (besedila, knjižnice, šole, bolnišnice, likovna umetnost, glasba, arhitektura); ustno slovstvo, prevodna in izvirna srednjeveška književnost (religiozna, pravna, zgodovinska, znanstvena in poučno zabavna besedila); lirika, epika in dramatika v primorski književnosti; vplivi umetnikov in učenjakov na dogajanje v sosednjih pokrajinah (Italija, Nemčija) in v Evropi.

JUŽNOSLOVANSKI MEDKULTURNI ODNOSI 2

(3 KT)

Predmet s kulturološkega vidika podaja vednost o zgodovinskem, kulturnem in literarnem dogajanju med južnimi Slovani od 15. do 19. stol. ter osvetljuje njihove medsebojne odnose in vplive. Osredotoča se na jezike in književnosti, umetnost in kulturo na celotnem južnoslovanskem poselitvenem prostoru ter na razmerja do drugih Slovanov, državnih oblasti, in kulturnih tokov pri sosednjih narodih oz. v Evropi.

Pregled in predstavitev značaja južnoslovanskih kultur v času od 15. do 19. stol. izhaja iz tipoloških vidikov njihove utemeljenosti:

1. v lastnem kulturnem izročilu;
2. v dosežkih krščanstva;
3. iz njihove vloge posredovanja kulturnih dosežkov z Vzhoda na Zahod Evrope.

Predmet strnjeno predstavlja naslednje dosežke:

Prvi tiski, prve slovnice in prevodi Biblije, prevodna in izvirna književnost; obdobje razsvetljenstva. Slovanske pokrajine (npr. Koroška, Kranjska, Štajerska, Dalmacija, Bosna, Slavonija, Vojvodina), Evropa. Kulturna središča, prve tiskane knjige in literarna glasila na južnoslovanskih tleh.

SLOVENSKA KNJIŽEVNOST

(3 KT)

Predmet daje zgoščen pregled slovenske književnosti, in sicer začne s pesniki in pisatelji med romantiko in realizmom (od Ciglerja do Tavčarja, s poudarkom na razvoju slovenskega romana), pri

čemer pa se dotakne tudi predhodnikov. Slovenska moderna je zastopana s svojimi štirimi kanonskimi pisci, izpostavljeni so začetki slovenske moderne dramatike s Cankarjem. Sledi sintetičen pregled vseh treh literarnih nadzvrsti v obdobju med vojnama in njihov razvoj v drugi polovici 20. stoletja. Ob tem bodo podane osnovne informacije o kulturi, politiki, družbi, narodnem vprašanju; o vlogi šolstva, tiska in periodike; o estetskih usmeritvah in literarnih programih. Analiza in interpretacija posameznih del sega od oblikovne in slogovne analize do sociološke, etične, filozofske interpretacije ter idejnih in tematskih značilnosti.

URBANA KULTURA

(3 KT)

Študenti oz. študentke spoznavajo osnovno terminologijo s področja umetnostne kulture in se praktično seznanjajo z različnimi področji urbane kulture v južnoslovanskem kontekstu, kot so film, gledališče, glasba, likovna umetnost ipd. Na vajah tudi kritično analizirajo dogodke, tako govorno (argumentacijski diskurz) kot pisno (v obliki recenzij). Prenos teoretičnega znanja v prakso.

KULTURNA ZGODOVINA ZAHODNIH SLOVANOV

(3 KT)

Po uvodnem prikazu etnogeneze Slovanov se predavanja osredotočijo na zgodovinska dejstva in razmere, odločilne za nastanek zahodnoslovanskih držav, jezikov in kultur. Na izbranih besedilih kulture in jezikovnih spomenikih je osvetljena temeljna kulturna orientacija na območju današnje Češke, Poljske, Slovaške in Madžarske kot kulturotvorna podlaga za razvoj nacionalnih književnosti. Uveljavitev novih političnih subjektov v srednjem veku je sprožila razvoj pismenstva in s tem specifičnega srednjeevropskega diskurza, tesno povezanega z zahodnoevropskim. V nadaljevanju so prikazane temeljne razvojne faze in prelomnice zahodnoslovanskih literatur.

PREGLED NAJSTAREJŠIH (CERKVENO)SLOVANSKIH BESEDIL

(3 KT)

Opredelitev osnovnih pojmov in izrazov s področja besediloslovja. Razmejitev pojmov: arhetip, protograf, prepis, redakcija. Značilnosti bogoslužnih, hagiografskih, apokrifnih, letopisnih, pravnih besedil, individualnih zapisov in besedil vsakdanje pismenosti. Razmerje in soodvisnost vsebine in jezika. Pregled najstarejših slovanskih bogoslužnih in posvetnih rokopisnih besedil, nastalih na področju slovanskega pravoslavlja in na območju nekdanje latinske liturgije. (Staro)cerkvenoslovanska kanonska in druga besedila. Pojavitev tiskarstva in najstarejša tiskana besedila pri Slovanih. Tekstološka analiza izbranih besedil po posameznih slovanskih jezikih.